

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

4. Idem demonstratur. Quarto ex lucta duarum delectationum terrenae ac caelestis, quarum postrema nisi vicerit, peccatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

peccant, & amore peccati hoc eis placet quod eis liber. Quod iterum iterumque inculcat paulo post: In malo, hoc est, ad mala agendum, liberum habet arbitrium cui delectationem malitie, vel occultus vel manifestus deceptor inseruit, vel sibi ipse persuasit &c. Sed hac voluntas que libera est in malo, quia DELECTATUR malis, ideo libera in bonis non est, hoc est, ad bene agendum, quia libera non est, per similem videlicet iustitie delectationem. Vbi quod primo loco dicit, maxime propter ignorantia peccata adjectum est, in quibus homo non videtur delectari rebus quas ignoranter appetendo, peccat, quamvis & illa ipsa peccata, occultiori alia delectatione committantur. Et quando in Psalmis ad populum dicit: Noceat tibi (malis) saltem vel exemplo, quia vivit tecum, & ad quod agit invitatur. Nonne cum eum vides forte in illis foribus prosperari duceri talem delectatione satiorum? Et si non consentis, saltem invenisti quod expugnes. Et quando in alium Psalmum expressius loquens ait: Quando (in futura vita) nihil erit quod ex carnis labe solliciter, non solum nihil cui consentiamus, sed nihil quod suggeratur ex carne. Etenim modo fratres mei, quanta illicita delectationis animum tangunt, quamvis eis non consentiamus, ut membra nostra insinua servant in iniquitati; tamen vel DELECTARI talibus, etsi non consentis, noniam est peccata ianuar. Et quando in Tractatibus in Iohannem scribit: DELECTAVIT quod malum est, consentisti, peccasti. Consensus illa occidit te &c.

Et ut pluribus congerendis superfedeam quibus Augustini scripta passim referta sunt, unicaque sententia absolutissima rem absolvam, quando in Sermone sexto de verbis Apollonii regulam figit: QVICQVID EST PECCATORVM IN DICTIS, IN FACTIS, IN COGITATIONIBVS NON EXORIVNTVR NISI EX MALA CVPIDITATE, NON EXORIVNTVR NISI EX ILLICITA DELECTATIONE. Ex istis testimonijs tam dense sparsis in Augustino, manifestissimum esse puto, nullum peccatum fieri ab hominibus, quin voluntas, quamvis per seipsam ad peccandum prompta sit, quadam delectatione prius titillante & proritante provocetur, ut ita quodam quasi diaboli adiutorio, ut ita loquar, impulsu ad ruinam pertrahatur: nec illud ipsum ex alio capite iuxta doctrinam sancti Doctoris fuit, quam quod apud ipsum principium est certissimum, nulla post Adami ruinam peccata nisi penalia, hoc est, vel ignorantia fallente, vel concupiscentia cui consentimus vincente perpetrari. Quod nos alio in loco uberius declaravimus. Quid ergo mirum & non potius maxime naturis rerum consentaneum, si vicissim infirmitas voluntatis, per peccatum temerata ad opera nature vires superantia, simili delectationis caelestis adiutorio ad consentiendum, volendum, faciendumque sublevetur? Quod liquidius ex istarum duarum delectationum colluctatione, quam saepe tangit Augustinus percipi poterit.

Serm. 6. de verb. Apoll. cap. 1.

vide lib. 2. de statu pure nature c. 27. & 28.

CAPVT QVARTVM.

Idem demonstratur.

Quarto ex lucta duarum delectationum terrenae ac caelestis, quarum Postrema nisi vicerit, peccatur.

QVARTO itaque demonstrari potest, suavitatem illam caelestem esse verum illud Christi adiutorium quo iuvamur ad non peccandum, recteque faciendum, quia creberrime docet Augustinus, quamdiu in hac vita mortali vivimus, esse in homine luctam quandam duarum delectationum, noxiae & beneficae, terrenae atque caelestis; quarum utralibet vicerit animum secum consentientem ac primum trahi. Tunc vero hominem a peccato liberari & opus bonum effici, cum caelestis illa suavitatis de caelo venerit atque adversariam suam superaverit. Hoc enim perspicue docet in libro de continentia, cum ordinem tradit, quo homo ex profundo peccati emergit, ut gratiam accipiat & iustitiam operetur. Si autem lex factum pravitateorem, tanquam ad hoc gravius vulneratum ut desideret medicinam, tanquam pedagogus perducit AD GRATIAM CONTRA SVAVITATEM NOXIAM

qua vincebat concupiscentia, Dominus dat SVAVITATEM BENEFICAM, qua DELECTETVR AMPLIVS continentia, & terra nostra det fructum suum quo pascitur miles, qui dovelat Deo iuvante peccatum. Quod & inferius indicat quando adjicit: Bonum fit cum id quod male libet VINCENTE BONA DELECTATIONE non fit. Et in Psalmum trigessimum-quintum. Antequam hoc fiat (immortalitas) est DELECTATIO iniquitatis in corpore, sed maior est DELECTATIO VOLVPTATIS verbi, sapientia, praecepti Dei. Vince peccatum & VOLVPTATEM eius. Et in Psalmum septuagesimum-quintum: Indicitur tibi quedam nova vita, & tu verus es. Novitatis GAUDIO suspendens vetustatis onere praevariar. Quod statim exponit; quia non desunt suggestiones & DELECTATIONES mala: sed ex eo, quod mente iungens Deo, hoc est, ex eo quod novitatis gaudio suspendens, vincis quod in te non vult sequi te.

S 2

Et in

LA de Com. tract. 7. 3.

Serm. 6. de verb. Apost. cap. 9.

Ibid. cap. 10

Serm. 17. de verb. Apost. cap. 4. Ibid.

Et in Sermonibus de verbis Apost. DELECTATIONIBVS anseponat. Ecce DELECTAT Vxor aliena & non annuit mentem avertis, in secretarium mentis intras. Vides forsuscipentem concupiscentiam, profer adversus eam sententiam mundano conscientiam. Nolo, inquis, non facio. Puta quia DELECTAT non facio; habeo cui CONDELECTER. Condelector enim legi Dei secundum interiorem hominem. Quid tu de carne tua sumiturus? Quid DELECTATIONE s stultas, temporales, fluxas, vanas, noxias tumultuose suggeris, & eas quasi garrula mihi narras. Narraverunt mihi multi DELECTATIONES. Inde est & ista concupiscentia. Narrat mihi DELECTATIONES, sed non sicut lex tua Domine. CONDELECTOR enim legi Dei, non de me, sed de gratia Dei. Et aliquanto inferius: Mens repugnat & condelectatur legi Dei. Tam ergo si mens non consenti peccato nullanti, suggerenti, blandienti, si mens non consentit, quomam habeas alius interius DELECTATIONES SVAS, DELECTATIONIBVS carnis ex nulla parte conferendas &c. Et elegantissime in Sermone decimo septimo de verbis Apostoli: Pra omnibus voluptatibus, hoc est delectationibus etiam licitis amanda est iustitia. Si enim habes sensu interiori, omnes illi interiores sensus DELECTANTVR DELECTATIONE iustitia &c. Et inferius: Interroget & respondeat, quid diciturus sum, utrum sic DELECTETVR iustitia, ut eam sereris ad hos sensus corporis pertinentibus DELECTATIONIBVS anseponat. Ecce DELECTAT te aurum tuum, oculos tuos DELECTAT. Metallum est pulchrum, fulgensissimum, DELECTAT &c. Decertant in te dua DELECTATIONES, mudo interrogo te, quid proponas, quid te plus DELECTET, aurum an veritas, aurum an verum testimonium? Et post nonnulla interiecta adiecit: Longum est per singulos corporis sensus excurrere, sed quod de oculis dixi, hoc de ceteris intelligite & proponite DELECTATIONI carnis DELECTATIONEM mentis. Carnem quippe vestram delectant illicita voluptates; mentem vestram DELECTET invisibilibus, pulchra, sancta, canora, dulcis iustitia, ut non ad eam timore cogamini. Si enim ad eam timore cogimini, NON DVMS DELECTAT. Peccare non debes non timore penae, sed amore iustitiae. Vbi statim post delectationem, amoris mentionem facit, quia caelestis amor, caelestis delectationis tanquam vera gratiae est fructus: sicut ipsemet in eodem Sermone paulo superius dixerat: Constitutum ante oculos exemplum certaminis. Interroget utrum ames iustitiam: respondebis amo, QVOD NON RESPONDERES VERACITER, NISI TE ALIQUATENVS DELECTARET. NON ENIM ANATVR, NISI QVOD DELECTAT. Delectare in Domino Scriptura dicit. Dominus autem iustitia est.

Ibid. cap. 5.

Serm. 17. de verb. Apost. cap. 3.

ANNO DOMINI MDCCLXXII

CAPVT QVINTVM.

Eadem lucta & victoria caelestis delectationis uberius declaratur, ex libris quos ex professo contra hostes gratiae Christi scripsit.

Lib. de spir. & lib. 28.

QVIS vero ista & similia dumtaxat populariter dicta putet, secus vero atque accuratius cum contra Pelagianos hostes gratiae disputaret, locutum esse sensisse atque docuisse, non a se re fuerit, eandem ejus sententiam, ex posterioribus ejus operibus depromere, in quibus ex professo vim gratiae & adjutorij medicinalis explicuit. Itaque liber de Spiritu & littera inter primas lucubrationes adversus haeresim Pelagianam exaratus fuit: ubi tamen de caelesti illa delectatione, qua omnis oppositus dolor ac delectatio superanda est, ut opus bonum possit sequi, loquitur in hunc modum: Sub quo timore poena laborans, quando concupiscentiam malam non vicerit, nec timor ille quasi custos severus abscesserit, per fidem confugiat ad misericordiam Dei: ut det quod iubet atque inspirata gratia SVAVITATE per Spiritum sanctum faciat PLUS DELECTARE quod praecipit, quam DELECTAT quod impedit, hoc est, quodcumque bonum temporale, cuius delectatione peccamus. Et multis interpositis in eodem

opere, cum hoc ipsum ageretur, unde fiat, ut aliquis non perfecte iustitiam in operibus suis operetur, accuratissime causam tradit. Ecce quemadmodum sine exemplo est in hominibus perfecta iustitia & tamen impossibilis non est. Fieret enim si tanta voluntas adhiberetur, quanta sufficit tanta res; esset autem tanta, si & nihil eorum qua pertinent ad nos laederet, & ea sic DELECTARENT animam, ut quidquid aliud VOLVPTAS aut dolor impedit, DELECTATIO illa superaret. Quod ut non sit non ad impossibilitatem, sed ad iudicium Dei pertinet. Ecce ad iudicium Dei pertinet, quod non adit illa gratia qua omnis voluptas ac dolor temporalis impediens superetur; & illa gratia non est alia nisi magna DELECTATIO caelestis cui cedant cuncta repugnantia. Nam ut inculcatius adhuc subiicit: Quia enim nesciat, non esse in hominis potestate quid sciat, nec esse consequens, ut quod appetendum cognitum fuerit appetatur, nisi TANTVM DELECTET quantum diligendum est? Hoc autem sanitatis est anima. Enchiridium vero ad Lauren-

Ibid. cap. 1.

Lib. de spir. & lib. 28.